

คุณค่าจิตรกรรมล้านนาที่ควรค่าแก่การคัดลอก

วัดอุโมงค์สวนพุทธธรรม จ.เชียงใหม่ เป็นวัดที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนา และศิลปกรรมของล้านนามาตั้งแต่ สมัยต้นราชวงศ์มังราย พญามังรายกษัตริย์แห่งล้านนาเป็นผู้สร้างวัดขึ้นมาเมื่อราว ๗๐๐ ปีก่อน ต่อมา สมัยพญาเกือนาได้ทรงสร้างอุโมงค์ขึ้นเพื่อถวายแด่พระเถระจันทร์ ที่ทรงเคารพเพื่อใช้ในการปฏิบัติธรรม เนื่องจาก พระมหาเถระจันทร์ชอบจาริกอยู่ตามป่า ไม่มีที่อยู่แน่นอน พญาเกือนาจึงจัดสร้างอุโมงค์ใหญ่ขึ้นที่ด้านเหนือฐาน พระเจดีย์ และนิมนต์ท่านมาอยู่ เพื่อความสะดวก เมื่อเวลาต้องการได้ตอบปัญหาและศึกษาธรรม ขนาดของอุโมงค์ มีขนาดใหญ่ มีทางเข้าออกแต่ละช่องเดินติดต่อกันได้ทั่วถึง สะดวกแก่พระเดินจงกรมและภาวนา

วัดอุโมงค์ นับได้ว่ามีเอกลักษณ์งดงามวัดหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันเป็นสถานที่ที่คณนิยมาปฏิบัติธรรมและ แสวงหาความสงบ ด้วยภายในวัดมีร่มเงาจากต้นไม้ค้อยปกคลุม เกิดความร่มรื่น เงียบสงบ บริเวณด้านหน้าทางเข้า พบทางเข้าอุโมงค์อยู่ 3 ช่องอุโมงค์ ภายในมีช่องทางที่สามารถเดินทะลุ รวมทั้งหมด 6 อุโมงค์ ความงดงามของ ลวดลายภาพจิตรกรรมในอุโมงค์ ได้ลบเลือนจนแทบจะมองเป็นรูปร่างไม่ได้ อุโมงค์ที่พอจะมองเห็นได้คือ อุโมงค์ที่ 1 อุโมงค์ที่ 2 และอุโมงค์ที่ 3 ภาพจิตรกรรมบนผนังและเพดานโค้งอุโมงค์เป็นร่องรอยมรดกจิตรกรรม ล้านนาที่มีคุณค่าเพียงแห่งเดียวที่มีอายุตกทอดมานานราวห้าร้อยปี ซึ่งถือว่าเก่าแก่ที่สุดในช่วงสมัยของ ราชวงศ์มังราย ลวดลายที่ปรากฏภายในผนังอุโมงค์ มีการจัดวางเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แบบ Wall Paper มีลวดลายเข้าไปเข้ามา เป็นลวดลายประดับในหลายรูปแบบ อาทิเช่น ลวดลายนกยูง นกกระเรียน นกกระสา นกแก้ว ลวดลายดอกบัว ดอกโบทัน ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะจิตรกรรมลายจีน แพร่กระจายผ่านเข้ามาโดยพบ ได้ในเครื่องถ้วยชามจีนสมัยราชวงศ์หยวนตอนปลายและราชวงศ์หมิง ที่ขุดค้นพบอย่างมากภายในพื้นที่ ภาคเหนือของประเทศไทย การเสื่อมสภาพตามกาลเวลาจากปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้วยการถูกทอดทิ้งให้ผ่าน กาลเวลาอันยาวนาน จนเกิดชั้นหินปูนเคลือบผิวภาพจิตรกรรมจนฝ้าเลือน ทำให้ทางกรมศิลปากรเข้าทำการ บำรุงด้วยการใช้น้ำยาเคมีเพื่อเปิดชั้นหินปูนในระยะหนึ่ง

การเสื่อมสภาพ ความชำรุดเสียหายจากปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบโดยตรงต่อภาพจิตรกรรมภายในอุโมงค์ จึงควรแก่การคัดลอกโดยใช้เทคนิคการคัดลอกลงแผ่นกระเบื้องเซรามิกขนาดใหญ่ บริษัท เซรามิก้า อิมเมจ จำกัด มุ่งมั่นที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการคัดลอกภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดอุโมงค์ ด้วยการนำมาจำลองเสมือนจริง

เพื่อจัดแสดงให้ประชาชนชื่นชมจิตรกรรมที่มีลวดลายงดงามสมจริง หากในอนาคต สภาพโครงสร้างอุโมงค์ทรุดโทรม จนไม่สามารถคงตัวอยู่ได้ ย่อมเกิดผลเสียหายโดยตรงต่อภาพเขียนบนผนัง ซึ่งยากที่จะกู้สภาพจิตรกรรมกลับมา การคัดลอกลงบนแผ่นเซรามิกไว้ตั้งแต่ตอนนี้ จึงเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ในการบันทึกหลักฐานของลวดลายให้เหมือนจริง นับเป็นการเก็บรักษาค่ากลางที่ปรากฏในยุคนี้ให้ยืนยาวและสามารถนำมาติดตั้งจัดแสดงเป็นนิทรรศการเพื่อการศึกษาเรียนรู้มรดกศิลป์ล้านนาต่อไป

บริเวณด้านหน้าทางเข้าอุโมงค์

ร่องรอยภาพจิตรกรรมลายนกด่าง ๆ สลับลายดอกโบตั๋น ภายในอุโมงค์ส่วนที่หนึ่ง ณ ปัจจุบัน

CERAMICA IMAGE CO., LTD.
3656/41 Green Tower, 14th Floor,
Rama IV Road, Khlong Tan,
Khlong Toei, Bangkok 10110
Thailand

Tel: +66 (0) 2240 2432
Fax: +66 (0) 2240 3539

www.ceramicimage.com

CERAMICA IMAGE

PRESERVED THE FINEST

ร่องรอยภาพจิตรกรรมลายบัวในสัณฐานทรงกลม ภายในอุโมงค์ส่วนที่สอง ณ ปัจจุบัน

CERAMICA IMAGE CO., LTD.
3656/41 Green Tower, 14th Floor,
Rama IV Road, Khlong Tan,
Khlong Toei, Bangkok 10110
Thailand

Tel: +66 (0) 2240 2432
Fax: +66 (0) 2240 3539

www.ceramicaimage.com